

Најава гостовања генерала Јова Капичића на једној од наших приватних телевизија ових дана актуелизовала је једну скорашњу и аморалну црногорску специфичну феноменологију. Наиме, у званичном и режиму блиском дијелу црногорске јавности већ неко вријеме, а интензивно након подјеле монолитног ДПС-а, појављује се једна опасна, антиевропска и антицивизацијска, обрнута и скарадна логика, да свако ко на одређен начин подржава или апологира владајућу Ђукановићеву аутократију, без обзира на етички и вриједоносни хабитус, постаје морални херој и уважени љубимац доброг дијела нације.

То поприлично проблематично ДПС правило, наравно, важи и за генерала Јова Капичића. Уз сво поштовање за доказану храброст и личну жртву у борби против фашизма у Другом свјетском рату, не смијемо заборавити да је генерал Капичић био један од комунистичких инквизитора и ригидно сурови надуправник највећег и најбруталнијег мучилишта и конц логора у посљеријатној Европи – Голог Отока. Ако је у историји човјачанства око нечега постојао стопроцентни консензус, онда је то експлицитна и недвосмислена осуда фашизма и свих његових злочиначних радионица ужаса, људског посрнућа и смрти у виду фабрика геноцида и пакла, звијерског мучења и убијања у логорима холокауста.

Каква иронија идеологије и историје тако типична за динарски менталитет и наше просторе вјечите физије! Баш онај који ће се донкихотовски успротивити и приметити тешку битку против авети фашистичке ирационалне концепције истребљавајућег рата између раса, само три године по завршетку Другог свјетског рата рата, усвојиће исту фашистичку методологију мучења и убијања, примјенивши је на дојучерашњу браћу, другове и саборце, а само због тога што су у том тренутку мислили другачије. Генерал Капичић се, за своје злочине, никад није брантовски покајао, насупрот, и данас каже да би исто учинио! Да ли је ову несхватљиву и морбидну упорност и истрајност у декадентном недијелу и деструкцији могао изњедрити једино догматски атеизам помјешан са аутентичним црногорским пркосним инатом? Коинцидентно је да и Ђукановић сам често воли да истакне да је атеиста. Извјесно је да постоји нека менталитетска подударност и таштинска луцидност код обојице.

Но, да се вратим основној идеји овог текста. Црногорске властодржце ни најмање не иритира сумњива и компромитујућа биографија својих подржаваоца и мецена. Важно је само подржавати свеprisутног и свепрожимајућег премијера судбине и капитала и све је опрштено. Нешто налик средњовјековном језуитском откупљивању гријеха. Однос према Ђукановићу је мијерило свих ствари, ствари које постоје да постоје, а ствари које не постоје да не постоје (парафраза чувеног учења софисте Протагоре).

Није ли можда Ђукановић, у овом агонијском и трауматичном ропцу који живимо последњих двадесет година, опредмећење нас самих, судбински бумеранг који нам се враћа периодично и циклично? Нису ли можда он и генерал Капичић архетипска „чудовишта“ рођена у нашој одрођеној и залуталој колективној свјести, склоној сумњивом авантуризму и самоистребљењу? Једном давно окренусмо леђа светородним Петровићима и на трон доведосмо лажног цара – самозваног исцјелитеља који је годинама лутао по околним земљама, не знајући ни ко је, ни одакле је. Како ли често само име или симбол прецизно одреди судбину будућих вијекова. Исто давно, негдје када смо почињали свој историјски ход, нешто нам није дало да сазидамо Скадар. Ни до дан данас га не саградисмо. Вазда га неко руши. Неко од нашег рода. Некад Капичић, данас Ђукановић.